

Riksdagens svar RSv 103/2025 rd — RP 102/2025 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagstiftningen om språkexamina

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagstiftningen om språkexamina (RP 102/2025 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Kulturutskottet (KuUB 8/2025 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om allmänna språkexamina

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om allmänna språkexamina (964/2004) 1 § 3 mom.,
ändras 2, 4 och 8—11 § samt 13 § 1 och 3 mom., av dem 2, 9 och 11 § samt 13 § 1 och 3 mom.
sådana de lyder i lag 1082/2022 och 4 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1082/2022, och
fogas till lagen nya 10 a och 12 a § som följer:

2 §

Examensförvaltning

Utbildningsstyrelsen svarar för systemet med allmänna språkexamina, systemets utveckling och tillsynen över det. Utbildningsstyrelsen kan ingå avtal som gäller utarbetande och bedömning av allmänna språkexamina med högskolor eller sådana andra offentliga samfund eller sammanslutningar som har tillräcklig sakkunskap för utarbetande och utvärdering av språkexamina.

Riksdagens svar RSv 103/2025 rd

4 §

Anordnande av examina

Utbildningsstyrelsen kan ingå avtal om ordnande av examina med sådana offentliga samfund eller sammanslutningar som har tillräcklig sakkunskap och förutsättningar att ordna examina.

När avtalen ingås ska det beaktas att examenstillfällena erbjuds i en omfattning som är tillräcklig med beaktande av de regionala behoven och tillräckligt ofta. Ett avtal kan hävas om anordnaren försummar sina avtalsenliga uppgifter.

8 §

Register över bedömare

För bedömningen av examensprestationer för Utbildningsstyrelsen ett register över personer som deltar i bedömningen av allmänna språkexamina.

I registret införs bedömarens namn, studentnummer samt de språk och nivåer som han eller hon har rätt att bedöma. Dessutom införs behövliga kontaktuppgifter.

En person antecknas i registret för fem år, och anteckningen kan förnyas på ansökan förutsatt att de villkor som anges i 7 § alltså uppfylls och personen har upprätthållit sina bedömningsfärdigheter i praktiken och regelbundet deltagit i bedömningstillfällena. Om väsentliga brister eller försummelser framkommer i en persons bedömningar, kan Utbildningsstyrelsen efter att ha hört bedömaren stryka anteckningen före giltighetstidens utgång.

9 §

Examensintyg

Examinanden ges ett intyg över bedömningen av examen, delprovet i examen eller helheten av delprov på den genomgångna examensnivån.

10 §

Register över allmänna språkexamina

För bevarandet av uppgifter om avlagda språkexamina och delprov som ingår i examina samt för uppföljningen av hur de allmänna språkexamina fungerar för Utbildningsstyrelsen ett register över allmänna språkexamina.

I registret införs examinandens namn, studentnummer, medborgarskap, kön, platsen där examen eller delprovet avlagts, examensspråket, nivån på examen eller delprovet, bedömningar av kunskapsnivån, tidpunkten för examenstillfällena, behövliga kontaktuppgifter och uppgift om användning av sådana avgiftsfria examenstillfällena som avses i 11 § 3 mom.

Uppgifter om examensspråken i de språkexamina eller delprov i sådana som personen avlagt, bedömningar av kunskapsnivån, tidpunkten för examenstillfällena samt om användning av sådana avgiftsfria examenstillfällena som avses i 11 § 3 mom. bevaras under personens livstid.

Riksdagens svar RSv 103/2025 rd

10 a §

Användning och utlämnande av uppgifter i registret över allmänna språkexamina

På utlämnande av uppgifter ur registret över allmänna språkexamina tillämpas vad som i 29 § 1, 2, 5 och 7 mom. i lagen om nationella studie- och examensregister (884/2017) föreskrivs om kontroll, vidareutnyttjande och utlämnande av uppgifter via tjänsten för utlämnande av studie- och examensuppgifter.

11 §

Examensavgift

Utbildningsstyrelsen tar ut en examensavgift av dem som anmält sig till examen. Bestämmelser om examensavgiftens belopp på olika kunskapsnivåer utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet med iakttagande av vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) föreskrivs om avgifter för offentligrättsliga prestationer.

Med avvikelse från 1 mom. tas ingen avgift ut för deltagande i examen på högsta nivå i finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen av den som

1) har avlagt examen enligt lagen om studentexamen (502/2019) eller motsvarande utländsk examen,

2) studerar i syfte att avlägga högskoleexamen,

3) har avlagt högskoleexamen.

I de situationer som avses i 2 mom. får anmälan till examen eller ett delprov i examen göras avgiftsfritt tre gånger.

Examensavgiften återbetalas till den som anmält sig till examen, om personen är förhindrad att delta i examen på grund av egen sjukdom. Avgiften återbetalas dock inte om den som anmält sig till examen inte har återkallat sin anmälan innan examenstillfället börjar. Ansökan om återbetalning ska göras hos Utbildningsstyrelsen inom två veckor från dagen för examenstillfället.

12 a §

Information om bedömningen som ges till examinander

Den som har avlagt examen eller ett delprov i examen ska på begäran informeras om tillämpningen av bedömningsgrunderna på test- eller examensprestationen. Begäran ska framställas inom 14 dagar från det att examinanden har haft möjlighet att få kännedom om bedömningsresultaten. Anvisningar för framställande av begäran ska ges i samband med bedömningsresultaten.

13 §

Ändringssökande

Omprovning får begäras i ett beslut som gäller en i 7 § 1 mom. och 11 § 4 mom. avsedd ansökan. Bestämmelser om begäran om omprovning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Riksdagens svar RSv 103/2025 rd

Omrövning i fråga om ett beslut som gäller bedömningen av prestationen i examen eller i ett delprov i examen får begäras hos kommissionen för allmänna språkexamina. Begäran om omprövning ska lämnas till kommissionen inom 14 dagar från det att den som avlagt examen eller ett delprov i examen har haft möjlighet att få kännedom om bedömningsresultaten och tillämpningen av bedömningsgrunderna i sitt eget fall. På förfarandet vid begäran om omprövning tillämpas i övrigt förvaltningslagen. Ett i detta moment avsett beslut som fattats med anledning av en begäran om omprövning får inte överklagas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Möjlighet att avlägga separata delprov i allmänna språkexamina ska ordnas senast sex månader efter ikraftträdandet av lagen.

Lag

om ändring av lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda (424/2003) 10—12 och 15 §, av dem 12 § sådan den lyder i lag 434/2024 och 15 § sådan den lyder i lagarna 904/2015 och 858/2020, och

ändras rubriken för 3 kap. samt 13 och 14 § som följer:

3 kap.

Visande av språkkunskaper

13 §

Språkkunskaper som visas genom allmänna språkexamina eller i samband med studier

För visande av språkkunskaper finns de språkexamina som avses i lagen om allmänna språkexamina (964/2004).

Genom förordning av statsrådet föreskrivs det på vilket sätt kunskaper i finska eller svenska kan visas genom språkexamina eller i stället för språkexamina genom språkprov eller studier i samband med andra studier.

Riksdagens svar RSv 103/2025 rd

14 §

Intyg om motsvarande språkkunskaper

Utbildningsstyrelsen kan utan att verkställa språkexamen på ansökan

- 1) utfärda intyg om utmärkta kunskaper i finska eller svenska till den som enligt godtagbar utredning genom tidigare verksamhet har visat sig ha de språkkunskaper som krävs,
- 2) besluta om jämställande av språkstudier utomlands med allmänna språkexamina.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Prestationer i språkexamen för statsförvaltningen enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag kan påbörjas inom sex månader från ikraftträdandet och underkända delprov kan avläggas på nytt inom tre år från ikraftträdandet. På dessa prestationer tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag. Närmare bestämmelser om storleken på de avgifter som tas ut för deltagande i språkexamen och för nämndens beslut under övergångsperioden utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

Om det någon annanstans i lagstiftningen föreskrivs om visande av språkkunskaper genom språkexamen för statsförvaltningen, kan detta efter ikraftträdandet av denna lag vid behov jämföras med allmänna språkexamina enligt lagen om allmänna språkexamina. En hänvisning till en viss nivå i språkexamina för statsförvaltningen jämföras med kunskapsnivåerna i allmänna språkexamina enligt de bestämmelser som utfärdats med stöd av 13 §.

Helsingfors 4.11.2025

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare